

Fellows Haga Huis September 2024-Augustus 2025

Mellon Postdoctoral Fellow: Mrinalini Sil

Research Advisor: Anna Slaczka Conservator Aziatische kunst

Delfts blauwe tegels

De vormen en functies van Delfts blauwe tegels in Jāinatempels in vroegmodern Zuid-Azië

Dit project onderzoekt de materiële cultuur met betrekking tot het gebruik van Delfts blauwe tegels in Jāinatempels in Murshidabad, Bengalen, om te reflecteren op de wereldwijde smaak in en vraag naar porselein in de vroegmoderne wereld.

Over het project

Het Rijksmuseum bezit een formidabele collectie Delfts blauwe objecten uit de 17de, 18de en 19de eeuw. Dit project neemt de collectie als uitgangspunt om de transregionale mobiliteit van objecten tussen Nederland en Zuid-Azië in de vroegmoderne periode te benadrukken, en om de architectuur van jāinatempels in de provincie Bengalen te onderzoeken. Door te focussen op het uitgebreide gebruik van Delfts blauwe tegels in de interieurdecoraties van deze gebouwen, wordt onderzocht hoe deze objecten in de smaak begonnen te vallen van kosmopolitische connoisseurs, wat uiteindelijk werd geassocieerd met het gebruik van deze tegels door de elite bij het hof en koninklijk mecenaat in het vroegmoderne Zuid-Azië.

Doel van het project

Door de verschillende vormen van mobiliteit van Delfts blauwe tegels tussen Nederland en jāinatempels in vroegmodern Zuid-Azië in kaart te brengen, zal het project het onderzoek van de tegels, de bijbehorende materiële cultuur en vroegmoderne transculturele esthetische keuzes op een kunsthistorische manier aanpakken.

De historisch belangrijke Delfts blauwe tegels worden met vernietiging bedreigd als gevolg van renovaties die plaatsvinden als onderdeel van het lopende tempelmoderniseringsprogramma van de jāinagemeenschap. Een belangrijk doel van dit project is om de overgebleven tempels te documenteren en zo een archief op te bouwen van dit bedreigde en verwaarloosde erfgoed dat India en Nederland delen.

Anton C.R. Dreesmann Fellow: Nicholas Purgett
Research Advisor: Marije Jansen

Etsen, graveren, uitwisselen

Japanse koperdiepdruk en de uitwisseling met Nederland in de late 18e eeuw

Ondanks een door de staat gesteund beleid van isolationisme, waren kunstenaars en geleerden gedurende de Edo-periode in Japan voortdurend gefascineerd door kunst van buiten de Japanse archipel. Dit project maakt gebruik van prenten en geïllustreerde boeken uit de collecties van het Rijksmuseum om te onderzoeken hoe en waarom Japanse kunstenaars zich in de late Edo-periode aangetrokken voelden tot etsen en graveren.

Over het project

Dit project onderzoekt de invoer van westerse anatomische handboeken, prenten en handleidingen voor kunstenaars in Japan aan het eind van de 18e eeuw, om het narratief te ontzenuwen dat de Japanse prentkunst beperkt is tot blokdruk.

In *Verhandeling over westerse afbeeldingen* uit 1799 beschrijft de Japanse prentkunstenaar Shiba Kōkan (1747-1818) bepaalde westerse illustraties als zo realistisch dat ze 'de genialiteit en superioriteit van de westerse kunst' aantoonen. Deze afbeeldingen waren gravures en etsen in boeken uit de Nederlandse handelspost Dejima. In Edo (nu Tokio) onderzocht een kleine groep toegewijde onderzoekers van Hollandse cultuur door reverse engineering de taal, wetenschap en artistieke technieken die ze in deze boeken aantroffen.

Doel van het project

Dit project ondersteunt promotieonderzoek naar de ontwikkeling van koperdiepdrukmethoden zoals etsen en graveren in het Japan van de late 18e eeuw. Hoewel dit onderwerp op zichzelf al een fascinerend, zij het onderbelicht aspect is van de drukcultuur uit de Edo-periode, probeert dit project daarnaast Japanse koperdiepdruk te integreren in een breder discours over koloniale en exportdrukunst. Er wordt ook gekeken naar de manieren waarop sleutelfiguren in de uitwisseling en productie van koperdiepdrukken in Japan aansluiting zochten bij projecten binnen de shogun-regering rond landmetingen, prospectie en militaire verdediging.

Migeliën Gerritzen fellow: Fabiana Di Gianvincenzo

Research advisor: Prof. dr. Katrien Keune

Was-harsbedoeking

Een onderzoek naar de staat van conservering en het niveau van oxidatie van met was-hars bedoekte schilderijen

Het proces van was-harsbedoeken werd in de 19e en 20e eeuw toegepast om schilderijen op doek te verstevigen. Dit project bestudeert de samenstelling en emissies van was-hars om moleculaire kenmerken te koppelen aan de staat van het schilderij.

Over het project

Was-harsbedoeking, of 'de Hollandse methode', werd in de 19e en 20e eeuw gebruikt om canvasschilderijen te verstevigen. Hierbij werd het schilderij geïmpregneerd met een mengsel van bijenwas en hars om een nieuw doek aan het origineel te hechten. In de loop der tijd zijn veel schilderijen, waaronder de meeste in de collectie van het Rijksmuseum, met was-hars bedoekt, waarbij er gebruik werd gemaakt van verschillende recepten en methoden. De huidige staat van deze schilderijen wisselt. Er moet een methode worden ontwikkeld waarmee de degradatiestatus eenvoudig kan worden beoordeeld, om een duidelijker beeld te krijgen van de staat van de collectie en een beter onderbouwde strategie voor toekomstige conservering mogelijk te maken.

Doel van het project

Na verloop van tijd worden de bestanddelen van was-hars afgebroken en kan er schade ontstaan aan het originele schilderij. Potentiële vormen van schade zijn onder andere barsten en donker worden, en vervorming en delaminatie van het originele en het aangehechte doek. In dit project wordt gebruik gemaakt van analytische pyrolyse en headspace-analyse, in combinatie met chromatografie en massaspectrometrie-technieken, om de oxidatiestatus te bepalen van bedoekingsmaterialen in een aantal schilderijen uit de Rijksmuseumcollectie. De resultaten zullen worden gecorreleerd met informatie uit conserveringsverslagen in de archieven van het museum, om degradatieprocessen te onderzoeken die samenhangen met de leeftijd en samenstelling van de bedoeking.